

2020-01-30
Fi2019/01291/SPN (delvis)
Fi2020/00358/SPN

Finansdepartementet

Lantmäteriet
801 82 Gävle

Uppdrag att etablera en digital infrastruktur för tillgängliggörande av standardiserade dataset i samhällsbyggnadsprocessen

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Lantmäteriet att etablera en digital infrastruktur för tillgängliggörande av minst två standardiserade dataset i samhällsbyggnadsprocessen.

Uppdraget ska delredovisas senast den 1 februari 2021 och slutredovisas senast den 31 januari 2022 till regeringen (Finansdepartementet). Regeringskansliet (Finansdepartementet) ska löpande informeras om genomförandet av uppdraget.

Bakgrund

Inom ramen för sitt uppdrag att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess lämnade Lantmäteriet den 31 januari 2019 delrapporten Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner (Fi2019/01291/SPN) och den 26 april 2019 slutrapporten Nationellt tillgängliggörande av geodata i samhällsbyggnadsprocessen (I2019/01361/DF). Rapporterna innehåller förslag på en infrastruktur för nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner och övrig geodata.

En digital samhällsbyggnadsprocess bygger på att olika aktörer kan utbyta information digitalt. För att de digitala verktygen i samhällsbyggnadsprocessen ska bli effektivare bör informationen som utbyts vara standardiserad, avgiftsfri och sökbar. Det digitala flödet bör vidare vara säkert och obrutet. Det innebär att rätt information med känd kvalitet kan tillgängliggöras för behöriga användare på ett digitalt återanvändbart och säkert sätt när den behövs. Först när dessa förutsättningar är på plats kan

digital information fullt ut användas för att skapa lösningar för visualiseringar och analyser av sådan kvalitet att de kan läggas till grund vid beslutsfattande – t.ex. kan visualiseringar av höjddata användas för analyser om vilka områden som kan och bör bebyggas med hänsyn till översvämningsrisker.

I samhällsbyggnadsprocessen krävs det ett omfattande manuellt arbete för att dels hitta aktuell, relevant och korrekt information i digital form, dels konvertera och återanvända sådan information. Detta beror bl.a. på att informationen antingen är analog eller inte är digitalt standardiserad på ett sätt som möjliggör att det går att göra sökningar i enskilda dataset. Följden av detta blir längre ledtider, en lägre effektivitet och en ökad osäkerhet.

För att möjliggöra en digital samhällsbyggnadsprocess behöver en infrastruktur etableras för att tillgängliggöra geodata som tillhandahålls av kommuner och myndigheter, och som har betydelse för processen.

Närmare om uppdraget

Lantmäteriet ska prioritera de dataset som förväntas ge störst nytta i förhållande till målet om ett säkert, standardiserat och obrutet digitalt informationsflöde för en effektivare samhällsbyggnadsprocess. Vidare ska den etablerade infrastrukturen vara skalbar för att kunna tillgängliggöra övriga dataset som behövs inom samhällsbyggnadsprocessen.

Infrastrukturen bör även utformas med hänsyn till den geospatiala information som kommer att tillgängliggöras som ett värdefullt dataset enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn.

En digital infrastruktur för tillgängliggörande av dataset i samhällsbyggnadsprocessen innebär att det finns en gemensam ingång till information som lagras hos olika aktörer, utan att något nytt register behöver inrättas. Syftet med en sådan sektorsgemensam ingång är att säkerställa förmågan att tillgängliggöra information från flera producenter till många konsumenter.

Lantmäteriet ska ha rollen som samordnare, vilket bl.a. innebär att myndigheten ska bygga upp sådana nödvändiga delar som teknik, avtal, supportorganisation, anslutningsprocesser och finansieringsmodell.

Lantmäteriet ska även förbereda uppbyggnaden av sitt datavärdskap, som är en nationell servicefunktion för informationsansvariga aktörer inom

samhällsbyggnadsprocessen. Syftet med värdskapet är att jämna ut skillnader mellan de informationsansvarigas digitala förmågor och se till att de får den hjälp som behövs för att åstadkomma målet med nationellt tillgängliggörande i samhällsbyggnadsprocessen. Vidare ska Lantmäteriet säkerställa att eventuella risker och negativa konsekvenser som rör säkerhetsskydd och informationssäkerhet, offentlighet och sekretess samt skyddet för den personliga integriteten omhändertas. Infrastrukturen som Lantmäteriet etablerar ska vara förenlig med förslagen i den ovan nämnda delrapporten. Den ska vara nära integrerad med, och även bygga på, den förvaltningsgemensamma digitala infrastruktur som tas fram inom ramen för uppdragen att etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen (I2019/03307/DF) och att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte (I2019/03306/DF). Arbetet ska utföras i nära samverkan med myndigheterna i dessa uppdrag.

Utifrån den etablerade infrastrukturens behov ska Lantmäteriet hitta former för en formaliserad samverkan med Datainspektionen, Myndigheten för digital förvaltning, Riksarkivet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Säkerhetspolisen, Försvarsmakten, länsstyrelserna samt Sveriges Kommuner och Regioner. Vidare ska Lantmäteriet etablera en samverkan med andra viktiga intressenter som kommer att behöva förhålla sig till infrastrukturen, såsom statliga myndigheter, kommuner, regioner och systemleverantörer inom den privata sektorn. Slutligen ska Lantmäteriet vid uppdragets utförande särskilt samverka med Boverket, i dess egenskap av förvaltningsmyndighet för fysisk planering, med Geodatarådet, som ska ge råd i frågor som rör Lantmäteriets samordnande roll inom området för geografisk information och fastighetsinformation, samt med Statens geotekniska institut.

Den digitala infrastrukturen ska säkerställa att information från en kommun eller myndighet kan tillgängliggöras på ett digitalt återanvändbart sätt. För att infrastrukturen ska kunna införas på ett effektivt sätt ska Lantmäteriet ha en kontinuerlig dialog med dessa aktörer.

Kommunikation med anledning av uppdraget ska samordnas med kompetenssatsningen om digitaliseringens möjligheter i plan- och byggprocessen (N2017/07544/PBB) och med Boverket, med anledning av myndighetens uppdrag att verka för en enhetlig digital tillämpning av plan- och bygglagen (N2017/07543/PBB).

På regeringens vägnar

Per Bolund

Roger Lind

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/L1, L4 och SSK
Försvarsdepartementet/MFI, RS och SUND
Finansdepartementet/BA, K och SFÖ
Miljödepartementet/KL
Näringsdepartementet/BI
Infrastrukturdepartementet/D och DF
Boverket
Datainspektionen
Försvarsmakten
Myndigheten för digital förvaltning
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Riksarkivet
Statens geotekniska institut
Sveriges Kommuner och Regioner
Säkerhetspolisen
länsstyrelserna